

ประวัติความเป็นมา ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

จากการเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครองของประเทศไทย ครั้งสำคัญเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐธรรมนูญ ได้มีผู้แทนราษฎรชั่วคราว ชุดแรก จำนวน ๗๐ คน ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะราษฎร และได้ทำการ ประชุมกันเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕ ณ ห้องโถงชั้นบน ของพระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นที่ประชุมชั่วคราว ในการประชุมครั้งนี้ มีมหาอำมาตย์เอกเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายพลตรี พระยาอินทวิชิต เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้ขออนุมัติต่อที่ประชุมให้ หลวงประดิษฐมนูธรรม ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร เพื่อปฏิบัติงานราชการประจำของสภาผู้แทนราษฎร จึงถือว่าเป็นเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคนแรก และถือว่าสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้สถาปนาขึ้นในวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๔๗๕

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ระยะเริ่มแรกนั้นยังไม่มี กฎหมายจัดตั้งมารองรับ ไม่มีงบประมาณและสถานที่ทำการเป็นของตนเอง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ในขณะนั้นมีอยู่ทั้งหมด ๗ คน คือ หลวงคหกรรมบดี นายปพาฬ บุญหลง นายสนิท ผิวนวล นายฉ่ำ จำรัสเนตร นายสุริยา กุณทลจินดา นายน้อย สอนกล้าหาญ และนายประเสริฐ ปัทมะสุคนธ์ ซึ่งเจ้าหน้าที่ทั้ง ๗ คนนี้ ได้ใช้วังปารุสกวันเป็นสถานที่ทำงาน โดยไม่ได้รับ เงินเดือน เพราะสำนักงานฯ ไม่มีงบประมาณ นอกจากทางการได้จัดเลี้ยงอาหาร แก่เจ้าหน้าที่ทุกมื้อเท่านั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวงและกรมแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้กิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎรดำเนินไปอย่างสมบูรณ์ โดยจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำขึ้นหน่วยหนึ่งมีฐานะเป็นกรมขึ้นต่อสภาผู้แทนราษฎร เรียกว่า “กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบและให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ เป็นอันว่า กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้จัดตั้งโดยกฎหมายตั้งแต่บัดนั้น และในปีเดียวกันนี้ สภาผู้แทนราษฎรได้ประกาศพระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหาร และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมใหม่ ซึ่งในพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อของ “กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” เป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” และได้จัดวางระเบียบราชการภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขึ้นตามกฎหมายฉบับใหม่โดยประกาศเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๓ กอง คือ สำนักงานเลขานุการ กองปฏิคม และกองบรรณารักษ์ และกรมการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีที่ทำการครั้งแรกอยู่ที่วังปารุสกวัน เมื่อใกล้กำหนดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดแรก พระยาพลพลพระยหเสนา นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาเห็นว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ควรจะได้มีที่ทำการถาวรขึ้นเพื่อเป็นที่ติดต่อกับสมาชิกสภา จึงได้กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระตำหนักราชฤทธิรุ่งโรจน์ให้เป็นที่ทำการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตามที่กราบบังคมทูลแต่ในขณะที่เตรียมจะย้ายที่ทำการนั้น เจ้าพระยาวิชัยญาติ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้ใช้อาคารสำนักงานราชเลขานุการในพระองค์ เป็นสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร แทนพระตำหนักราชฤทธิรุ่งโรจน์ที่ได้ตกลงไว้แต่เดิม สำนักงานเลขาธิการ

สภาผู้แทนราษฎร จึงได้ย้ายที่ทำการจากวังปารุสกวันมาประจำอยู่ที่อาคารสำนักงานราชเลขาธิการในพระองค์ตั้งแต่บัดนั้นมา

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๔ ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ขึ้นใหม่ โดยได้ยกฐานะสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขึ้นเป็นทบวงการเมือง และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของสภาผู้แทนราษฎร

ในปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เหมาะสมกับกาลสมัย และเพื่อให้การปฏิบัติราชการดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๓ กอง คือ สำนักงานเลขานุการ กองปฏิคม และกองกรรมาธิการ และในวันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๔๕ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๔๔๕ เป็นผลให้ข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เปลี่ยนสถานะจากข้าราชการพลเรือนฝ่ายสภาผู้แทนราษฎรไปเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเหมือนข้าราชการในสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๙ ขึ้นใช้ ด้วยเหตุผลที่ว่ารัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น ประกาศใช้มาเป็นเวลานานถึง ๑๔ ปีแล้ว และเหตุการณ์บ้านเมืองก็ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก ประกอบกับประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจระบอบการปกครองนี้ดีขึ้นจึงควรที่จะยกเลิกบทเฉพาะกาล และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๔๗๕ ดังนั้น รัฐสภาไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๘๙ ฉบับนี้ได้นำเอาระบบสองสภามาใช้เป็นครั้งแรก กล่าวคือ รัฐสภาประกอบด้วย พุทธสภา (สภาสูง) และสภาผู้แทน ซึ่งพุทธสภานั้นประกอบด้วยสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้งทางอ้อม ขณะที่สภาผู้แทนราษฎรประกอบด้วยสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน

โดยตรง จึงทำให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเดิม แยกออกเป็น ๒ สำนักงาน คือ “สำนักงานเลขาธิการพฤษสภา” และ “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน” การดำเนินงานฝ่ายธุรการของสำนักงานทั้งสองแยกออกต่างหาก จากกันตามแบบอย่างเดียวกับรัฐสภาของประเทศที่ใช้ระบบสองสภา โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน มีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (นายเจริญ ภัณฑโร) เป็นผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติราชการประจำ สำหรับสำนักงาน เลขาธิการพฤษสภา (นายไพโรจน์ ชัยงาม) เป็นผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติ ราชการประจำ และขึ้นตรงต่อประธานพฤษสภา สถานที่ทำการของ สำนักงานเลขาธิการพฤษสภาได้ใช้ตึกราชเลขานุการในพระองค์เป็นที่ทำการ ส่วนสถานที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนนั้นได้ย้ายไปอยู่ ชั้นล่างของพระที่นั่งอนันตสมาคม การประชุมของพฤษสภาได้ใช้พระที่นั่ง อภิเศกดุสิตเป็นที่ประชุม ส่วนการประชุมสภาผู้แทนและการประชุมร่วมกัน ของทั้งสองสภา (พฤษสภาและสภาผู้แทน) ยังคงใช้พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นที่ประชุม ในกรณีที่มีการประชุมร่วมกันระหว่างพฤษสภาและสภาผู้แทน หรือที่เรียกว่า ประชุมรัฐสภา นั้น งานฝ่ายธุรกิจที่เกี่ยวกับการประชุมรัฐสภา เช่น การจัดระเบียบวาระ การแจกระเบียบวาระ การจดรายงานการประชุม ตลอดจนการยื่นยันมติ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประชุมรัฐสภา เป็นหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนทั้งสิ้น และการทำหน้าที่ ในที่ประชุมรัฐสภาเลขาธิการสภาของทั้งสองสภาต้องทำหน้าที่ในที่ประชุม ร่วมกัน

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ครั้งที่ ๑๐) แก้ไขเพิ่มเติม จัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ รัฐสภาขึ้นให้มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการฝ่ายธุรการของพฤษสภาและ สภาผู้แทน โดยให้โอนข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการพฤษสภาและ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนไปเป็นของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

เพื่อจะทำงานธุรการของทั้งสองสภาดำเนินไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีเอกภาพยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้มีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาขึ้นใหม่ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๓ กอง คือ กองกลาง กองการประชุม และกองกรรมาธิการ ซึ่งในแต่ละกองได้แบ่งเป็นแผนก กองกลางมี ๕ แผนก กองการประชุม ๓ แผนก และกองกรรมาธิการ ๒ แผนก ในปีเดียวกันนี้ ได้เกิดการรัฐประหารและยกเลิกรัฐธรรมนูญ ๒๔๘๙ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๙๑ ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ บัญญัติให้สำนักงานเลขาธิการรัฐสภามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการวุฒิสภาและสภาผู้แทน ขึ้นต่อวุฒิสภาและสภาผู้แทน อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทนโดยตรง พร้อมกันนี้ก็ให้มีพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการในสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. ๒๔๙๑ ซึ่งสาระสำคัญของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้เปลี่ยนชื่อแผนกตำรวจสภาเป็นแผนกตำรวจรัฐสภา เท่านั้น

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้มีการปรับปรุงแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาอีกครั้ง โดยพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา พ.ศ. ๒๔๙๔ มีประธานวุฒิสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้ โดยการปรับปรุงแบ่งส่วนราชการครั้งนี้ มีการเพิ่มส่วนราชการขึ้นใหม่หลายส่วนราชการ คือ กองกลางมี ๖ แผนก กองการประชุม ๔ แผนก และกองกรรมาธิการ ๓ แผนก และในปีนี้ได้เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกครั้ง คณะรัฐประหารได้นำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๔๗๕ กลับมาใช้ใหม่ ซึ่งรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้มีสภาเดียว คือ สภาผู้แทนราษฎร ประกอบด้วยสมาชิกสองประเภทมีจำนวนเท่ากัน คือ สมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง

และสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้ง ดังนั้น ชื่อของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา จึงเปลี่ยนมาเป็น “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร” อีกครั้งหนึ่ง (ตามชื่อของสภา) โดยบทบัญญัติของพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๔๙๔ และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการฝ่ายธุรการของ สภาผู้แทนราษฎร โดยมีประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ต่อมา มีการปรับปรุงแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง โดยพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบราชการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งสาระสำคัญของ พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ก็คือ เพียงเปลี่ยนชื่อแผนกตำรวจรัฐสภา เป็นแผนก ตำรวจสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ เกิดเหตุการณ์รัฐประหาร โดยมีจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นหัวหน้า ได้ทำการยึดอำนาจ การปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ ได้ยกเลิกรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๙๕ และประกาศใช้ รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๑ ตามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ รัฐสภา คือ สภาร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งนอกจากจะทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญแล้วยังทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติอีกด้วย ฉะนั้น เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงทำหน้าที่เป็นฝ่ายธุรการให้กับสภาร่างรัฐธรรมนูญ และรัฐสภาทำหน้าที่ นิติบัญญัติ ทำให้ปริมาณงานของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพิ่มขึ้น และเกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงานของส่วนราชการ ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดังนั้น จึงมีการปรับปรุง ส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง โดยมี พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๐๓ ให้กองกลางมี ๕ แผนก กองการประชุม ๔ แผนก กองกรรมาธิการ ๒ แผนก และกองปฏิคมและสถานที่ ๔ แผนก

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างรัฐธรรมนูญเสร็จ และได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๑๑ รัฐสภาตามที่รัฐธรรมนูญ กำหนดประกอบด้วยวุฒิสภาและสภาผู้แทน สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎรจึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา นอกจากนี้ ได้ปรับปรุงกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันคือ พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๕) พระราชบัญญัติโอนกิจการของสำนักงาน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ไปเป็นของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๘) เพื่อให้ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ ได้มี พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา โดยกองกลาง มี ๕ แผนก กองการประชุม ๔ แผนก กองกรรมมาธิการ และกองปฏิคมและ สถานที่ ๔ แผนก

ในปี ๒๕๑๒ นายประเสริฐ ปัทมสุคนธ์ เลขาธิการรัฐสภาได้เสนอ ความเห็นต่อประธานวุฒิสภาและประธานสภาผู้แทน ถึงความจำเป็น ที่ต้องมีที่ประชุมสภา ที่ประชุมกรรมมาธิการ และสำนักงานของเจ้าหน้าที่ ของสภา เพราะสถานที่ที่เช่าสอยแยกกันอยู่ ไม่เพียงพอแก่การปฏิบัติงาน ซึ่งประธานสภาทั้งสองได้เห็นชอบด้วย จึงได้อนุมัติให้เร่งรัดไปทางคณะรัฐมนตรี ขอให้พิจารณาอนุมัติให้จัดสร้างสถานที่ที่ขออนุมัติไปโดยด่วน คณะรัฐมนตรี ขณะนั้นคือ จอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรีได้ลงมติ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๑๒ อนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้างได้ตามเสนอ ภายใต้วงเงิน ๗๘,๑๑๒,๖๒๘ บาท กำหนดแล้วเสร็จประมาณ ๓ ปี โดย อนุมัติให้สร้างอาคาร ๓ หลัง คือ

อาคารหลังที่ ๑ เป็นสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา แบ่งออกเป็น ๓ ชั้น

อาคารหลังที่ ๒ เป็นอาคาร ๗ ชั้น

อาคารหลังที่ ๓ เป็นสโมสรรัฐสภาสูง ๒ ชั้น

นอกจากสร้างอาคารทั้ง ๓ หลังแล้ว ยังได้ก่อสร้างอาคารอื่นๆ อีก ๓ หลัง คืออาคารหลังที่ ๔ ซึ่งเป็นที่รับรองแขกของสมาชิกรัฐสภาเป็นครั้งแรก อาคารหลังที่ ๕ เป็นที่เก็บยานพาหนะของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา และอาคารหลังที่ ๖ เป็นกองรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

อาคารรัฐสภาเริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ ได้แล้วเสร็จให้เป็นที่ใช้ประชุมได้เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๑๗ ราคาก่อสร้างอาคารทั้งหมดและครุภัณฑ์ตลอดจนอุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งการตกแต่งบริเวณโดยรอบอาคารคิดเป็นเงินประมาณ ๑๐๐ ล้านบาท หลังจากได้มีการก่อสร้างอาคารที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงได้มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา ขึ้นบังคับใช้เป็นการเฉพาะสำหรับข้าราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา อันเป็นผลให้ข้าราชการในสังกัดสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ซึ่งแต่เดิมเป็นข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มีฐานะเปลี่ยนไปเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ โดยพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งได้ตราขึ้นใหม่นี้ ได้มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาไว้ ให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของรัฐสภา และรักษาความสงบเรียบร้อยในบริเวณของรัฐสภา โดยมีเลขาธิการรัฐสภาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการขึ้นตรงต่อประธานรัฐสภา

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา ได้มีการปรับปรุงแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานฯ อยู่หลายครั้ง เพื่อให้สามารถรองรับการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา จนกระทั่งต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และพระราชบัญญัติจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา ขึ้นอีกครั้งหนึ่ง โดยสาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยระเบียบ

ข้าราชการฝ่ายรัฐสภา และกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา ที่ได้มีการปรับปรุงใหม่นั้น ได้กำหนดให้มีส่วนราชการสังกัดรัฐสภา คือ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยมีฐานะเทียบเท่ากรม และเป็นนิติบุคคล สำหรับส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น หากจะจัดตั้งขึ้นต้องทำเป็นพระราชบัญญัติ สำหรับการแบ่งส่วนราชการภายในเป็นกอง หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากองในสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ทำเป็นประกาศรัฐสภา

ลำดับความเป็นมา ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑๙ พฤศจิกายน ๒๔๗๖	- กรมเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๙ ธันวาคม ๒๔๗๖	- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปี ๒๔๘๔	- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปี ๒๔๘๙ แยกเป็น ๒ สำนักงาน	- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา - สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทน
ปี ๒๔๙๐	- สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
ปี ๒๔๙๔	- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ปี ๒๕๑๑	- สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา
ปี ๒๕๓๕ - ปัจจุบัน แยกเป็น ๒ สำนักงาน	- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา - สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร